

PREFERENTIAL REGIMES: HTP (BELARUS) VS. MITP (REPUBLIC OF MOLODOVA)

REGIMURILE PREFERENȚIALE: HTP (BELARUS) VS MITP (REPUBLICA MOLDOVA)

STĂVILĂ Paula, studentă, specialitatea: Contabilitate

Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova

Chișinău, strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 61

Telefon: +373 78 374 648

e-mail: stavila.paula@ase.md

Abstract: *In a swiftly changing economic landscape, preferential tax systems are essential for boosting the competitiveness and expansion of the IT industry. These unique frameworks offer advantageous legal and tax conditions that enhance business productivity, draw foreign investment, and encourage innovation. This study offers a comparative evaluation of two significant preferential IT frameworks in Eastern Europe: the Hi-Tech Park (HTP) in Belarus and the Moldova Innovation Technology Park (MITP). It analyzes their legal structures, tax benefits, administrative perks, length of advantages, and present outcomes. This study seeks to assist IT companies in making informed choices by emphasizing the strengths and distinctions of each regime when selecting the most appropriate jurisdiction for their operations and long-term growth.*

Keywords: *HTP, MITP, Belarus, Moldova, preferential regimes, tax incentives, IT parks, comparative analysis.*

JEL CLASSIFICATION: M41

INTRODUCERE.

Regimurile preferențiale constituie elemente fundamentale pentru creșterea și competitivitatea domeniului IT într-o economie globală în continuă schimbare. Aceste regimuri speciale asigură condiții fiscale și administrative avantajoase care ajută la atragerea de investiții, încurajarea inovației și îmbunătățirea eficienței operaționale a firmelor din sectorul tehnologic. Acest articol efectuează o analiză comparativă între două parcuri IT din Europa de Est: Hi-Tech Park (HTP) din Belarus și Parcul de Inovație și Tehnologie (MITP) din Republica Moldova. În articol sunt examinate tratamentul fiscal-contabil al impozitelor, impactul asupra recunoașterii veniturilor și cheltuielilor, simplificarea evidenței contabile, efectele asupra situațiilor financiare precum și avantajele și provocările practice pentru specialiștii în contabilitate. Studiul folosește tehnici precum analiza, sinteza, compararea și generalizarea, oferind o viziune clară și imparțială asupra distincțiilor și asemănărilor dintre cele două regimuri.

CONȚINUTUL DE BAZĂ.

Într-un mediu economic global, din ce în ce mai competitiv și dinamic, sectorul tehnologiei informației a devenit un motor esențial de creștere economică, inovare și atragere de investiții în multe țări din Europa de Est. Pentru a stimula acest sector strategic, guvernele au implementat regimuri preferențiale, care oferă condiții fiscale avantajoase, simplificări administrative și un cadru legal favorabil pentru companiile IT, software, outsourcing și tehnologii emergente. Aceste regimuri nu doar că reduc povara fiscală, ci și creează un ecosistem atractiv pentru talente, investitori străini și dezvoltare sustenabilă pe termen lung.

Două dintre cele mai semnificative și competitive astfel de regimuri din zonă sunt Hi-Tech Park (HTP) din Belarus, creat în 2005, și Parcul de Inovație și Tehnologie (MITP) din Republica Moldova, deschis în 2018 ca primul e-Park virtual din Europa. Ambele inițiative au avut un succes deosebit în atragerea de firme și specialiști IT, însă se deosebesc semnificativ prin modelul fiscal, perioada garanțiilor, strategia administrativă și tipul de companii pe care le atrag cel mai eficient.

Acest articol oferă o analiză comparativă detaliată a celor două regimuri, investigând cadrele legale, beneficiile fiscale, performanța economică actuală, efectele asupra pieței muncii, precum și aspectele practice referitoare la înregistrare și operare, pentru a oferi antreprenorilor și managerilor IT o viziune clară și echilibrată care să îi ajute în alegerea opțiunii celei mai adecvate pentru afacerea lor.

Pentru aprofundarea diferențelor, tabelul de mai jos prezintă o analiză comparativă a tratamentului contabil al impozitelor în cadrul celor două regimuri:

Tabelul 1. Tratement contabil al principalelor impozite

Element contabil	HTP Belarus	MITP Moldova
Impozit pe profit	0 % – nu se recunoaște cheltuială	Inclus în impozitul unic de 7 %
Contribuții sociale și medicale	Calcul redus pe salariu mediu	Incluse în impozitul unic de 7 %
Contribuție/taxă special	1 % din venituri (cheltuială operațională)	7 % pe cifra de afaceri (cheltuială directă)
Evidența TVA	Simplificată (scutiri multiple)	Scutire la export, evidență standard la intern
Complexitate contabilă	Medie (multiple scutiri)	Foarte redusă (un singur impozit)

Sursa: realizat de către autor

Hi-Tech Park din Belarus, înființat în 2005 și consolidat prin Decretul nr. 8/2017 privind la dezvoltarea economiei digitale, operează pe baza principiului extraterritorialității. Din punct de vedere contabil, cel mai semnificativ avantaj este scutirea completă de impozitul pe profit (0 %), ceea ce implică faptul că rezidenții nu înregistrează cheltuieli cu impozitul pe profit și nu formează provizioane pentru impozite amânate asociate profitului. Veniturile din servicii IT sunt raportate în totalitate conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) sau reglementărilor naționale, fără modificări fiscale adiționale pentru profit. În același timp, exceptarea de TVA pentru diverse tranzacții interne și de export facilitează gestionarea contabilă în conturile de TVA, diminuând numărul de înregistrări și riscul de erori la regularizări. Totuși, rezidenții contribuie cu 1 % din veniturile lor către administrația parcului, valoare ce este contabilizată ca o cheltuială operațională deductibilă. Având în vedere ce prevede această perioadă de valabilitate până în 2049, contabilii pot organiza pe termen lung recunoașterea veniturilor și a cheltuielilor fără schimbări frecvente ale regimului fiscal, asigurând astfel o stabilitate sporită în realizarea previziunilor și a bugetelor.

Din perspectiva performanței, datele oficiale din 2025–2026 indică faptul că HTP include mai mult de 1.000 de firme rezidente și în jur de 60.000 de salariați. Contabilii care operează în acest sistem au parte de o contabilitate simplificată pentru impozitul pe profit, însă trebuie să monitorizeze cu grijă contribuția de 1% și să respecte cerințele de raportare către administrația parcului. Acest sistem este extrem de interesant pentru firmele cu marje de profit mari, deoarece elimină total impozitarea câștigului contabil, permițând o raportare mai avantajoasă a profitului net în documentele financiare

În schimb, Parcul de Inovație și Tehnologie din Republica Moldova, inaugurat în 2018 ca primul e-Park virtual din Europa, prezintă un model fiscal distinct care are implicații contabile semnificative. Rezidenții aplică un impozit fix de 7 % pe cifra de afaceri, care înlocuiește în același timp impozitul pe profit, impozitul pe venitul salariaților, contribuțiile sociale, medicale și diverse taxe locale. Din punct de vedere contabil, acest sistem facilitează semnificativ înregistrarea, deoarece impozitul unic se determină și se facturează direct ca o cheltuială pe baza veniturilor înregistrate în creditul contului 611 „Venituri din prestări de servicii”, fără a fi nevoie să se calculeze separat impozitul pe profit sau contribuțiile sociale. Contabilii nu mai sunt obligați să mențină registre separate pentru diverse impozite, ceea ce minimizează considerabil volumul de muncă și probabilitatea de erori. Cu toate acestea, există obligația de a înregistra o taxă minimă per angajat (30 % din salariul mediu lunar pe economie), sumă ce este considerată o cheltuială cu personalul și se contabilizează lunar în conturile de salarii și contribuții.

Performanța MITP în 2025 a fost impresionantă: cifra de afaceri agregată a depășit 1 miliard de dolari, cu o creștere de 24,3 %, iar numărul de rezidenți a ajuns la aproximativ 2.800 de companii.

Salariul mediu lunar de circa 2.500 de euro reflectă atractivitatea regimului. Din punct de vedere contabil, simplitatea acestui model permite elaborarea rapidă a situațiilor financiare interimare și anuale, fiind ideal pentru companii mici și mijlocii care nu dispun de departamente contabile mari.

În HTP Belarus, câștigul net este crescut datorită impozitului scăzut pe profit, ceea ce beneficiază companiile profitabile. În contrast, la MITP Moldova se percepe un impozit uniform de 7% din veniturile totale, fără a ține cont de profit, ceea ce diminuează flexibilitatea, dar facilitează contabilitatea. Cheltuielile fiscale sunt reduse în HTP, în timp ce în MITP sunt unite într-un singur impozit. În HTP, obligațiile curente sunt mai mici, în timp ce în MITP există plăți constante. Cu toate acestea, MITP asigură o predictibilitate superioară, deoarece impozitul este constant și simplu de determinat. În concluzie, HTP oferă mai multe beneficii pentru profit, pe când MITP este preferat pentru simplitate și stabilitate. Aceste elemente sunt detaliate și reprezentate sistematic în Tabelul 2:

Tabelul 2. Impact asupra situațiilor financiare

Indicator din situațiile financiare	HTP Belarus	MITP Moldova
Profit net	Mai mare (datorită impozitului zero)	Influențat de impozitul pe cifră de afaceri
Cheltuieli cu impozite și taxe	Reduse semnificativ	Concentrate într-un singur element de 7 %
Obligații curente	Mai mici (fără impozit pe profit)	Taxă minimă pe angajat + impozit lunar
Predictibilitate raportare	Ridicată pe termen lung	Foarte ridicată pe termen scurt și mediu

Sursa: realizat de către autor

În HTP Belarus, contabilitatea este ușurată prin eliminarea impozitului pe profit și asigură stabilitate pe termen lung, dar impune totuși raportări specifice, iar volumul de muncă este moderat. În MITP Moldova, sistemul este mai ușor, având un singur impozit ce înlocuiește multiple obligații, cu raportare lunară unică și un volum mic de muncă, fiind simplu de administrat. În concluzie, HTP asigură stabilitate, în timp ce MITP asigură simplitate și eficiență în operare. Acest lucru este reprezentat sistematic în Tabelul 3:

Tabelul 3. Avantaje și provocări contabile

Aspect contabil	HTP Belarus- Avantaje	MITP Moldova- Avantaje
Simplificarea evidenței	Eliminarea impozitului pe profit	Un singur impozit care înlocuiește 7 obligații
Planificare fiscal-contabilă	Stabilitate până în 2049	Calcul lunar rapid și predictibil
Volum de lucru contabil	Mediu	Redus semnificativ
Raportare către autorități	Raportare specifică către parc	Declarație unică lunară

Sursa: realizat de către autor

Ambele sisteme sunt concepute pentru a simplifica evidența contabilă, reduce sarcinile fiscale și eficientiza raportarea. În esență, el arată că aceste regimuri speciale oferă condiții mai ușoare și mai previzibile pentru activitatea contabilă, contribuind la reducerea volumului de muncă și la facilitarea gestionării obligațiilor fiscale.

Concluzie

Gestionarea eficientă a regimurilor preferențiale IT constituie un factor esențial pentru optimizarea contabilității și creșterea performanței financiare a firmelor din domeniul tehnologic. Utilizarea corectă a avantajelor oferite de HTP (Belarus) sau MITP (Republica Moldova) contribuie la eficientizarea proceselor contabile, diminuarea sarcinii fiscale și sporirea transparenței rapoartelor financiare. Flexibilitatea în selecția regimului corespunzător și aplicarea tehnicilor moderne de planificare fiscal-contabilă sunt esențiale pentru a spori avantajele competitive și a garanta sustenabilitatea pe termen lung a organizației.

REFERINȚE

1. Site-ul oficial Hi-Tech Park Belarus (<https://park.by/>)
2. Site-ul oficial Moldova Innovation Technology Park (<https://mitp.md/p/web/webHome>)
3. Legea nr. 77/2016 privind parcurile pentru tehnologia informației din Republica Moldova- https://mded.gov.md/wp-content/uploads/2023/03/legea_nr._77_din_21.04.2016.pdf
4. Декрет президента республики беларусь 21 декабря 2017 г. № 8- <https://president.gov.by/ru/documents/dekret-8-ot-21-dekabrya-2017-g-17716>
5. Legea nr. 77/2016 privind parcurile pentru tehnologia informației din Republica Moldova (cu modificările ulterioare)- https://mded.gov.md/wp-content/uploads/2023/03/legea_nr._77_din_21.04.2016.pdf
6. Ordin privind aprobarea Planului general de conturi contabile nr. 119 din 06.08.2013- <https://mf.gov.md/sites/default/files/legislatie/Planul%20general%20de%20conturi%20contabile.pdf>

Coordonator științific: BAJAN Maia, dr., conf. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md;
Telefon: + 373 69017690
e-mail: bajan.maia@ase.md